

## تبیین جایگاه گره‌های شهری در پایداری اجتماعی بافت‌های تاریخی نمونه موردی کاشان

احمدپور احمد<sup>1</sup>، محسن کلانتری<sup>2</sup>، رحمت اله فرهودی<sup>3</sup> و امیر اشنویی<sup>4</sup>

1 - استاد، جغرافیا، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران، (نویسنده مسئول)، پست الکترونیکی: apoura@ut.ac.ir

2- دانشیار، جغرافیا، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران

3- استادیار، جغرافیا، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران

4- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران

### چکیده

پایداری اجتماعی یک مفهوم در حال تکامل در اقدامات و راهبردهای برنامه‌ریزی شهری در جهان توسعه یافته و در حال توسعه است. پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر گره های شهری در پایداری اجتماعی بافت های تاریخی در شهر کاشان انجام شده است. جامعه آماری پژوهش تعداد 45552 نفر ساکنان شش محله بافت های تاریخی کاشان می باشند. بدین منظور، با استفاده از فرمول نمونه گیری و با ابزار پرسشنامه دیدگاه های 364 نفر از ساکنان بافت های تاریخی کاشان جمع آوری و تحلیل شد. تحلیل یافته های پژوهش بیانگر آن است که گره های شهری یک ارتباط منطقی مابین نیازهای رفتاری کاربران فضا و قابلیت های محیط در بافت های تاریخی ایجاد می کند. این گره ها عامل افزایش انگیزه مردم در جذب به درون بافت و افزایش حضور آنها می شود و زندگی اجتماعی مداوم را که به علت نزول کیفیت های شهری در بافت های تاریخی کم رنگ شده، تا سر حد امکان تقویت می نماید و در نتیجه مشارکت، تعلق خاطر و دل بستگی، سرمایه اجتماعی و عدالت اجتماعی افزایش یافته و در نهایت موجب ارتقای کیفیت پایداری اجتماعی ساکنین می شود.

واژه‌های کلیدی: گره شهری، پایداری، پایداری اجتماعی، بافت تاریخی شهر

### 1- مقدمه

پایداری اجتماعی یک مفهوم در حال تکامل در اقدامات و راهبردهای برنامه‌ریزی شهری در جهان توسعه یافته و در حال توسعه است [1] [2] [3] این مفهوم به طور فزاینده توسط دولت‌ها، سازمان‌های دولتی، سیاست‌گذاران، سازمان‌های غیردولتی و پژوهشگران در قالب تصمیم‌گیری در مورد توسعه شهری و بازسازی مسکن، به عنوان بخشی از گفتمان سیاست رو به رشد در پایداری و انعطاف پذیری از شهرها مورد استفاده قرار گرفته است [4] همانطور که می‌دانیم کاربرد اصول توسعه پایدار برای محیط‌های شهری یک مفهوم جدید نیست، [5] و توسعه پایدار از جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی و پایداری زیست محیطی با تجدید حیات شهری در بافت‌های کهن ارتباط دارد، اندیشمندان دریافته‌اند که بازآفرینی شهری و پایداری باید با یکدیگر ترکیب شوند [6] با این حال، اکثر سیاست‌های نوسازی شهری به جای پرداختن به بازآفرینی اجتماعی و زیست محیطی بیشتر